

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 10. An & qualiter Clerici minoristæ carentes beneficio, demisso semel habitu, eundem reassumentes gaudeant denuo privilegio fori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

vilegium, num. 8. Bellet. l. c. tit. 3. §. 8. num. 7. & alii, quos citat & sequitur Delben. de *immun. eccl.* c. 4. du. 8. f. 4. num. 4. juncto num. 11. contra Scacciam de *Judiciis* Tom. I. l. 1. c. 11. num. 9. Dian. p. 3. tr. 1. resp. 83. & alios apud Delb. num. 5. & seq. asserentes in clericis conjugatis sufficere alterutrum. Requiritur quoque copulativè hæc duo, nimirum gestare habitum clericalem, & deservire altari Ecclesiæ de mandato Episcopi, aut versari in summano vel schola, ita ut, si alterutrum nimirum vel delatio habitus, vel servitium Ecclesiæ deficiat, clericus talis privilegio non fruatur. Wiestn. b. t. num. 53. citatis Barbof. ubi ante num. 14. & Castrop. tr. 12. d. unic. p. 2. num. 7. tamen si duo posteriora, nimirum servitium Ecclesiæ & versatio in seminario vel universitate accipienda disjunctivè, ut liquet ex verbis Tridentini. Unde minùs bene asserit Reiffent. b. t. num. 76. fateri passim AA. quòd sufficiat qualibet trium conditionum à Concilio præscriptarum. Requirit insuper delationem habitus continuam, & non sufficere interpolatam, seu aliquoties deservire habitum, ne alioquin absque ulla monitione privilegio fori spoliatur, deficiente nimirum conditione ad fruendum illo à Trident. requisita, tenet Delb. l. c. num. 14. asserens, vel sic per Trident. correctæ jura antiqua. c. fin. b. t. & c. unic. eod. in 6. quibus vel trina monitione, vel continua per annum dimissione habitus ad amittendum fori privilegium opus erat citansque pro hoc Belletum. *disq. cler.* p. 3. tit. 3. §. 8. num. 6. Ricc. p. 4. *decif.* 154. num. 4. (qui etiam sic declarasse S. Cong. Cardin. testatur) Suar. de *immuni Eccl.* l. 4. c. 27. num. 12. Dian. p. 1. tr. 2. *resol.* 33. Barbof. *cit. alleg.* 12. num. 19. & c. addita etiam ratione quòd dispositio facta in materia de sui natura tractum successivum & statum perennem inducens ad sui essentiam requirat implementum perpetuum, nec sufficiat interpolatum. Non tamen in eo rigore hæc accipienda, ut in omni momento in habitu & tonsura incedere debeat, privilegium amittat per quamcunque brevem & per accidens; v. g. itineris aliave de causa semel, bis terve factam habitus mox resumendi depositionem, sed tunc demum, ubi nulla necessitate vel commoditate compulsus per tempus aliquod in omni loco sine eo incedere consueverit, ita ut laicus communiter reputetur. Delb. l. c. num. 18. juncto num. 23. citatis Suar. de *cenfur.* . . . d. 22. f. 1. num. 11. Barbof. ubi ante num. 21. Sanch. de *matrim.* l. 7. d. 46. num. 8. Laym. *th. mor.* l. 4. tr. 4. c. 6. num. 2. Bonac. de *LL.* d. 10. q. 2. p. 1. §. 4. num. 14. Quinimo ad confirmandam hanc sententiam Bonac. l. c. testans, sic declarasse S. Congr. Cardin. Ricc. in *pr. For. Eccl.* Tom. 1. *resol.* 530. num. 6. Genuens. in *pr. c.* 38. num. 6. Squill. de *privil. cler.* c. 7. du. 1. num. 10. Grassis de *effect. cler.* eff. 910. Dian. p. 4. tr. 1. *resol.* 18. & alii apud Delb. l. c. num. 20. docent, istiusmodi clericum minoristam, qui aliàs habitum deferre, cæteraque à Concilio requisita præstare consueverat, si, dimisso tantisper habitu, commisit homicidium, & sine illo captus fuit à potestate laica, remittendum ad forum ecclesiasticum; eò quòd in tali casu non præsumatur habitum deposuisse animo absolutè eum deserendi; sed potiùs ad commodiùs perpetrandum delictum. De quo vide me ad l. 2. *decretal.* q.

778. num. 6. item si quis tempore commissi homicidii habitum deferre cæteraque servare consueverat, si dein, dum simpliciter eum dimiserat, sine habitu capiatur, gaviurum adhuc fori privilegio, contra Guttier. *qq. Can.* l. 1. c. 12. num. 9. & alios cum Sanch. de *matrim.* l. 7. d. 46. num. 10. & aliis docet Delb. *cit. c.* 4. du. 8. num. 5. De cætero responsio hæc, quòd ut clericus talis gaudeat privilegio fori, gestare communiter tenetur habitum clericalem, locum quoque habet in tali clerico, etsi sit conjugatus. Sanch. *conf. mor.* l. 7. c. 1. d. 49. num. 4. citatis Soto in *4. dist.* 24. q. 2. a. 1. Richard. Bannez. verum de hoc fusius & accuratius agentem vide Delb. c. 4. du. 10. & dicenda à nobis ad *tit. de cler. conjug.* Denique notandum hic contrarium esse in clerico habente beneficium, aut absque eo constitutum in sacris. Nimirum quòd is non deferendo habitum & tonsuram non amittat privilegium fori, etsi peccet, & ob id puniri possit, incurratque pœnas à Concilio statutas; eò quòd quòd ad hos clericos beneficium aut in sacris constitutos id ipsum non decernat Tridentinum Reiffent. b. t. num. 77. citatis Garc. de *benef.* p. 2. c. 2. num. 4. Gonz. ad *reg.* 8. *Cancel. Gloss.* §. 5. §. 5. num. 6. Farin. *pr. crim.* l. 1. q. 8. num. 70. Ricc. *pr. for. eccl.* p. 1. *resol.* 541. num. 2. Bellet. *disq. cler. tit. de favor. cler. person.* §. 8. num. 8. Barbof. *jur. eccl.* l. 1. c. 39. §. 2. num. 13. Delb. de *immun. eccl.* p. 1. c. 4. du. 7. citans insuper plures alios & adiciens hanc limitationem: nisi ab Episcopo ter monitus in hoc se incorrigibilem ostendat.

Quest. 10. *An & qualiter clerici minorista carentes beneficio, dimisso semel habitu, eundem reassumentes gaudeant denuo privilegio fori?*

R Esp. tales clerici postquam sponte taliter dimiserunt habitum, ut pro laicis reputati sint, adeoque privilegium fori amiserunt, illud ipsum recuperant, dum eundem reassument, facta hac reassumptione non in fraudem. Clar. *pr. crim.* §. fin. q. 36. num. 15. Covar. *pract. c.* 31. num. 8. Sanch. de *matr.* l. 7. d. 46. num. 29. Suar. de *commun. eccl.* l. 4. c. 27. num. 18. Pet. Barbof. in l. *Titia. ff. soluto matr.* num. 33. Delb. *loc. cit.* num. 24. & du. 25. num. 1. & seq. C. de Luca ad *Trident.* d. 24. num. 35. & 36. Wiestn. b. t. num. 55. contra Avendan. de *exeq. mand. Reg.* l. 1. c. 22. num. 15. & alios apud Johan. Andr. in c. *Joannes. de cler. conjug.* q. 4. num. 19. Idque etiam sine licentia Episcopi, ut Delb. citatis Squill. de *privil. cler.* c. 6. du. 1. num. 19. & Riccio p. 2. *decif.* 167. Quin & non obstante irregularitate & Episcopi prohibitionem superveniente. Delb. *cit. du.* 25. num. 9. citans claram desuper determinationem S. Cong. in *una Macerataens.* 17. Jun. 1630. Estque ratio, quòd dimisso illa habitus, etiam cum animo renunciandi imposterum privilegio fori, etiam superiore illam renunciationem acceptante, nullum quò ad amissionem perpetuam illius privilegii effectum habeat; cum nemo privilegio statui

statui clericali competenti renunciare cum effectu possit juxta *c. si diligenti de foro compet.* Delb. *cit. d. 25. num. 3. & 4.* cum Barbof. *in remiss. Concil. Sess. 23. c. 6.* referente pro hoc declarat. S. Cong. sed solum ipso facto, nimirum non deserendo habitum & servando requisita cetera à Concilio, indirectè illi renunciare potest pro tempore, quo durat illud factum, ita ut eo cessante per reassumptionem habitus iterum resurgat privilegium illud. Clar. *l. c. Covar. pract. 99. c. 31. num. 8.* Sanch. *l. c. Sc.* apud Reiffenst. *h. t. num. 72.* Arg. Clem. *l. b. t. juncta Gloss.* dum ibi dicitur: *privilegium clericale, quamdiu premisis* (nimirum non delationis habitus) *insisterint, eo ipso amittant &c.* Unde rectè inferitur, quòd si desierint illis insistere, deserendo iterum habitum, privilegio illo iterum gaudeant. Sed neque illa amissio privilegii ob non delatum habitum est privatio pœnalis; cum non supponat delictum, dum clerici istiusmodi minoristæ pro libitu dimittere possint habitum, etiam cum animo illum non reassumendi. Sed privatio legalis ob non servatam conditionem, sub qua concessum, quæ conditio, cum non sit perpetua, sed semel assumpta dimitti, & iterum reassumi possit, privatio illa non est perpetua & absoluta, sed temporanea, seu conditionalis, nimirum si, & pro tempore, quo non servatur. Ita Delb. *cit. du. 25. num. 5.* Unde jam etiam sequitur, quòd clericus ducens unam eamque virginem, si eâ mortuâ, reassumat habitum, & ecclesiæ alicui deserviat denuo gaudeat privilegio fori omnibusque aliis; cum hæc per matrimonium non fuerint in perpetuum extincta, sed solum suspensa & sopita. Delb. *num. 13.* cum Sanch. *de matrim. l. 7. d. 46. num. 30.* & aliis ab hoc citatis. Sequitur ulterius, clericum post tempore dimissi habitus commissum delictum reassumentem habitum (nisi in fraudem id faciat) gaudere denuo fori privilegio, etiam quò ad hoc ipsum delictum, sub ductumque jurisdictioni laicæ, subdi rursus jurisdictioni ecclesiasticæ, ita ut, etiamsi ob delictum illud ante reassumptionem habitus fuisset à Curia seculari citatus, à Judice seculari personaliter puniri aut incarcerari nequeat. Delb. *loc. cit. num. 10.* citans declarat. S. Congreg. Concilii *in una Papiens. 23. Martii. 1626.* & alteram S. Congreg. immunit. *in una civitatis Castella de die 18. Febr. 1631.* Idque ipsum *num. 17.* extendens ad clericos conjugatos extendens cum Suar. *l. 4. de immunit. eccles. c. 15. num. 16. & c. 27. num. 18.* Farin. *cit. q. 8. num. 66.* Barbof. *cit. alleg. 12. num. 28.* Carol. de Grassis *de effect. cleric. eff. 1. num. 84.* ab eo citatis juxta expressam declarat. S. Congreg. quam recitat, contra Cutell. *de libert. eccles. l. 2. q. 80.* & plures alios, apud Sanch. *de matrim. l. 7. d. 46. num. 4. & 10.* Habentque hæc, nimirum quòd delictum tempore dimissi habitus una cum persona delinquentis per reassumptionem habitus, evadat rursus de jurisdictione ecclesiastica, à fortiore locum, si delinquens ante reassumptionem non fuerit preventus per citationem vel capturam à Judice laico. De cætero ratio illationis hujus est, quòd jura non limitent dictum privilegium ad delicta commissæ tempore clericatus, sed concedant illud absolute pro tempore, quo clericus servat requisita ad gaudendum illo.

3. Dixi: nisi in fraudem fiat ista reassumptio: tunc enim dictum privilegium locum non

habet; cum fraus nemini patrocinarî debeat, & immunitas ecclesiastica esse nequeat fomentum delictorum. Menoch. *de presump. l. 6. q. 76. n. 35.* Molin. *de just. & jur. Tom. 4. tr. 3. d. 49. num. 21.* Ambrosin. *de immunit. eccles. c. 19. num. 50.* Clar. *l. 5. §. fin. q. 36. num. 43.* Farin. *cit. q. 8. num. 16.* Barbof. *in remiss. ad Concil. ad finem decret. 6. Sess. 22. Gutt. 99. pract. l. 1. q. 5.* & alii, quos citat & sequitur Delb. *c. 4. du. 26. num. 1.* contra Genuent. *in pr. Archiepif. c. 8. num. 15.* & Bonac. *de LL. d. 10. q. 2. p. 1. num. 16.* Quorum opinionem tamen non omnino improbabilem dicit Delb. contingit autem hæc fraus, ut idem *ibid. num. 2.* dum assumitur tantum ut medium evitandi jurisdictionem laicalem animo non perseverandi in statu clericali seu delatione habitus, sed dimittendi eum, quam primùm timor jurisdictionis cessaverit. Secus tamen, si status clericalis assumatur, seu habitus reassumatur animo perseverandi in eo, tamen ad id causâ impulsiva fuerit timor jurisdictionis laicalis; quia tunc fraus non committitur, sed jure suo quis utitur, arripiendo medium ad effugiendam jurisdictionem laicalem ab Ecclesiâ ordinatum. Delb. *cit. num. 2.* remittens ad Suar. *de immunit. l. 4. c. 15. num. 17.* Presumitur nihilominus hæc fraus, ubi soli Ordines minores vel beneficium assumitur aut habitus reassumitur post commissum delictum, præsertim post diffamationem illius, vel post citationem aut capturam factam à Judice laico. Barbof. *loc. cit. & p. 2. de potest. Episcop. alleg. 12. num. 29.* Farinac. *l. 1. pr. tit. de inquisit. q. 8. num. 76. & 110.* Delb. *loc. cit. num. 5.* Wiestn. *h. t. num. 57.* De cætero etiam in fraudem assumpto aut reassumpto clericatu post commissum delictum subiici clericum Magistratui seculari tantum quò ad punitionem pecuniariam, non autem in persona ad punitionem corporalem, eò quòd per talem assumptionem aut reassumptionem persona clerici evadat actu dicata Deo & cultui divino, indecens autem videatur talem personam corporaliter puniri à Judice laico, tanquam probabilius docet Delb. *loc. cit. du. 27. num. 1. & 2.* citans Farin. *ubi ante num. 107.* ac remittens ad se ipsum *c. 1. du. 6. & c. 2. du. 2. & c. 4. du. 30.* hanc sententiam sequitur Wiestn. *l. c.*

Quest. 11. Num clericus minorista ob non delationem habitus privatus privilegio fori, privatur quoque privilegio canonis?

1. **R**esp. circa hoc valde controvertere AA. affirmativam, seu amitte hoc ipso quoque privilegium canonis, ita ut percuciens istiusmodi clericum solâ tonsurâ primâ aut etiam minoribus initiatum (secus de initiato Ordinibus sacris contra Cutell. *de immunit. eccles. l. 2. q. 24. num. 1.* habet communis) constanter incedentem sine habitu, etiamsi percuciens sciat esse initiatum minoribus, excommunicationem non incurrat, tenent Suar. *de cens. d. 22. f. 1. num. 11. & de immunit. l. 4. c. 27. num. 14.* Azor. *p. 3. l. 5. c. 19. q. 6.* Reginald. *Tom. 1. l. 9. c. 25. num. 376.* Filiuc. *Tò. 1. tr. 16. c. 11. n. 298.* Alterius *de cens. Tò. 1. d. 19. l. 5. c. 6. du. 10.* Laym. *l. 4. tr. 9. c. 6. n. 3.* Menoch. *de presump. l. 6. presump. 76. n. 12.*

Barbof.